ČECHOAUSTRALAN

KRAJANSKÝ LIST

ČERVENEC 2009

www.cechoaustralan.com

V tomto čísle:-

Místa - Barbara Semenov	*2*
Praha - Milan Dubský	*4*
Všude kde jsem žil - Luděk Ťopka	*5*
Tajemný Doupov - Frank Nykl	*6*
Do polosyta - Glosa M. Ondráška	*8*
Pokušení K. Wendta - Z. Volek	*9*
Na Nový Zéland - Ivan Kolařík	*10*
Hloupý národ? - Dalibor Smetana	*13*
Život je jen náhoda (9. pokračování) - Ante Schott	*16*
Neznámý básník - Alena Wostrá	*17*
Kyanid Evy Sitta - Stanislav Volek	*18*
Vale, Waldo! - B. Semenov	*19*

Karel Gott *14. 7. 1939

LEGENDY

české populární hudby

Waldemar Matuška *2. 7. 1932 +30. 5. 2009

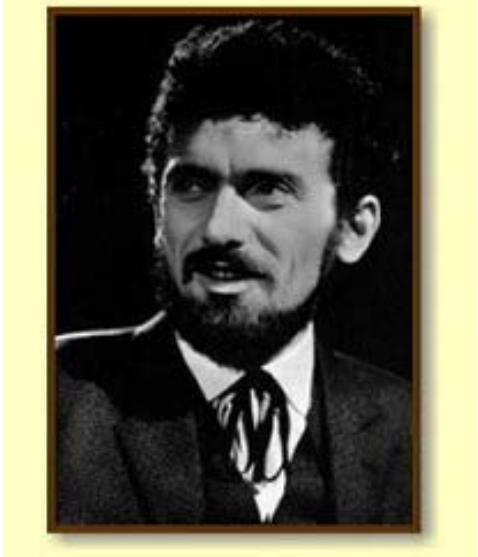

Generální konzulát České republiky:
500 Collins Street, Melbourne 3000,
Tel: 03 9629 6196, Fax: 03 9629 1311

MÍSTA

Barbara Semenov

Sedím na letadle a přemítám. Času víc než dost - dobrých čtyřiadvacet hodin, přestupy nepočítaje - Čechoaustralan má z domova k domovu ze všech krajanů nejdál.

Kdysi jsem milovala cestování, na čas se stalo létání mým povoláním, dnes je nevyhnutelnou nutností, abych se dostala ke svým milovaným místům. Královnou míst je ovšem moje sestra. Na rozdíl ode mne s létáním nikdy nepřestala a za dlouhých pětadvacet let prolétala snad celý svět, místa, kde dosud nebyla, lze spočítat na prstech jedné ruky. Místa miluje bez rozdílu, do každého je odhodlána se v okamžiku odstěhovat, dokud neobjeví nové, ještě lákavější...

Se mnou je to jinak - s přibývajícími lety se zmenšuje má vlastní touha poznávat cizí kraje, zato se stále raději vracím do míst, která se stala mojí srdeční životní záležitostí. Že z měst vévodí žebříčku oblíbených Praha nemusím dodávat. V Austrálii miluji Sydney i Melbourne stejnou měrou, rivalitu těchto metropolí neuznávám, každé je krásné. Melbourne je navíc Doma. Další mou láskou je New York – víte jak se říká – New York buď milujete nebo nenávidíte. Tak to je.

Žila jsem i v dalších amerických městech – v Denveru, v Salt Lake City, v Houstonu, jako letuška slétala pak všechna, kde byla letiště. San Francisco mělo největší půvab. K domovům patří také Havaj, ze které jsem kdysi utíkala pryč, nespokojená s věčným létem a polynézským monotónním stylem života. Místa velkých vzpomínek jsou i Paříž, Berlín, Petrohrad, Bombay, Bangkok... To jsou ovšem místa, se kterými mne pojí ještě něco navíc než pouhé turistické zážitky.

Teď sedím na letadle do Prahy. Čtenářka z Queenslandu se mě v dopise ptala, zda mi lidé ty časté návštěvy Česka nezávidí. Přemýšlím o závisti. Jaká je to podivná lidská vlastnost a odkud se bere. Rozumím tomu pramálo, závist je mi cizí. Nechápu její nutnost. A přece existuje. Jsou malé závisti malých lidí. Závidějí schopnosti, přirozené atributy i hmotné statky, zkrátka cokoli, čeho se jim nedostává. Nedovedou si vysvětlit důvod proč je tomu tak a nedovedou svou nezáviděníhodnou situaci proměnit v lepší, tedy asi záviděníhodnou.

Pak jsou závisti velké – zhoubné. Nejstrašnější tragédie lidstva mají své kořeny v závisti. Jsou na ní postaveny zločiny komunismu, holokaustu, terorismu. Posledním razítkem závisti v historii světa je 9/11. Závist plodí zkázu a nenávist, jejím opakem je filosofie „Přej a bude ti přáno“, malá zázračná formulka, která pro mne a jistě i pro vás pracuje celý život. Tak proč závist?

Přemýšlím i o tom, proč je závist tak populární právě mezi Čechy. Jako známá čechofilka jsem se tomuto nařknutí našeho národa vždy bránila. Dívám-li se však na vývoj politické situace v Čechách, na společenský ba dokonce i kulturní život a porovnávám-li s mentalitou Australanů, musím bohužel tuto špatnost českému národu

Před přistáním v Praze *(sem)*

přiznat. To mne nepřestává rmoutit, protože svůj národ milujeme vždy nad ty ostatní.

Chování českých politiků vyplývá zcela určitě ze závisti. Kritizujeme-li australské politiky, nelíbí-li se nám současné levicové zaměření zdejší vlády, můžeme tyto politiky porovnat s politiky českými a s jejich chováním. V tom okamžiku se zdají být ti naši australští náramní, téměř svatí, gentlemani každým coulem a vůbec sympaťáci bez ohledu na politickou příslušnost.

A jakpak, porovnáme-li Joe Bloka z OZ a Pepu Nováka z CZ? Kdo z nich bude více závidět? Nedávno jsem sledovala vysílání australské televize o „Comebacku“ - návratu na uměleckou scénu - nejoblíbenějšího australského popového zpěváka, legendy Johna Farnhama. Od podoby své slávy před dvaceti lety měl daleko hlasem i vzhledem. Nebylo však jediného člověka z řad televizních diváků, který by mu nefandil, nepřál nové úspěchy. Zobrazované reakce zněly: „Good on you, Mate“, „Awesome, Mate“, „Go for it, Mate“. Automaticky mi vyvstalo před očima, jaké by byly reakce českých „chatujících“ a diskutujících: „Di se vycpat, Zombie“, „To sis nahrabal málo?“, „Seš převálcovanej“,...

Vím totiž, jak se závidí Heleně Vondráčkové její fyzická krása vzdor věku, její elán a pracovitost, Karlu Gottovi jeho fenomenální úspěch, Matuškovi, že emigroval, Kubišové její statečnost, jinému chytrost, bohatství, talent,... prostě závidět se vždycky něco najde, tím spíš, když to člověk nemá. Je to daleko snazší než nechat se tím inspirovat k vlastnímu snažení. Závist je strašná, ať prýští ze srdce hloupého honzy, nepřejícího krajana nebo arabských národů.

Ale zpátky k místům. Myslím, že s přibývajícím věkem si člověk začíná více vážit míst, kde se cítí součástí celé země, naší planety, vesmíru. Taková místa nacházíme většinou v přírodě. Tam nás napadají krásné myšlenky, nové nápady, tam nacházíme svůj vnitřní klid, porozumění a dokonce i smír s tím, co nezměníme. Tam se dotýkáme své

duše i věčnosti. Mám taková místa. Jedním z nich je Skenes Creek u Apollo Bay na Great Ocean Road ve Viktorii. Zápraží, na kterém sedávám je na kopci, dívám se dolů do příboje oceánu, kolem šumí blahovičniky a zpívají ptáci. Je to úchvatná kombinace mořského pobřeží a australské buše. V soumraku blikají v dálce světýlka příbytků rybářské osady. Do dálky září zelený bod majáku. Pálím tyčinku incense a medituji s očima dokořán pod nejkrásnějším chrámem – oblohou plnou hvězd.

Teď ale letím za jiným místem svého srdce. Jmenuje se Novotného lávka a je na Smetanově nábřeží v Praze. Sedávám tam v zahradní hospůdce ve stínu mladé vrby, tu starou vzala stoletá voda, naslouchám šumu jezu, upíjím z půlliltru plzeňského a medituji s pohledem upřeným na Karlův most a majestátní panorámu Hradčan o kráse a bolu své rodné země.

Skenes Creek Apollo Bay *(sem)*

Také máte své místo, kde jste šťastni? Napište nám o něm.

ČECHOAUSTRALAN byl vybrán Národní knihovnou České republiky jako kvalitní zdroj, který by měl být uchován do budoucna a stát se součástí českého kulturního dědictví. Obsah webových stránek ČECHOAUSTRALANa bude několikrát ročně archivován pro trvalé zachování. Záznam o stránkách se stane součástí katalogu Národní knihovny a bude zařazen do České národní bibliografie.

Podobně jako navázal již v minulém roce Čechoaustralan spolupráci s českými internetovými ***Pozitivními novinami****, sdílíme dnes také řadu svých článků s internetovými stránkami* ***CzechFolks.com PLUS****.*

CzechFolks.com *je novým portálem pro Čechy a Slováky po celém světě. Nabízí zajímavé informace v češtině i angličtině o obou zemích, jejich kultuře, novinkách, a spojuje čtenáře skrze diskusní fórum, veřejná oznámení, akce a setkání krajanů v klubech a podobně. Zakladatelkou portálu je* ***Daniela Olszová****, která žije v USA již deset let. V září 2008 se rozhodla založit tento portál s nadějí spojit všechny americké krajanské organizace a jejich členy. V době, kdy založila portál, neexistovaly podobné stránky se stejným záměrem. Při hledání na internetu většinou narazila na organizace a kluby, které pouze poskytovaly informace v jejich geografické oblasti anebo osobní blogy a nic je nespojovalo dohromady, včetně poskytování odkazů na stránky s podobnými zaměřeními. Nyní Czech-Folks.com doplňuje tyto informační mezery a čtenáři, autoři a partneři jim v tom napomáhají. Více informací můžete najít na http://czechfolks.com.* ***CzechFolks.com PLUS*** *je novým dodatkem k tomuto portálu. Poskytuje pouze informace v češtině. Na rozdíl od česko-anglické verze, kde je autorkou většiny článků sama Daniela Olszová anebo její manžel Paul Nelson, magazín PLUS vydává články od mnoha zajímavých autorů známých po celém světě (více informací na http://czechfolks.com/plus/o-autorech). Můžete se zde dočíst o osobních názorech autorů na politiku a jiná dění doma i ve světě, a také si zpříjemnit den zajímavými povídkami, básněmi a ilustracemi od umělců, kteří pro tento magazín exkluzívně poskytují své originální ilustrace. Vřele doporučujeme i návštěvu tohoto magazínu na http://czechfolks.com/plus.*

ČECHOAUSTRALAN

4

Velvyslanectví České republiky:
8 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1386, Fax: 02 6290 0006

Výhled od Ignáce - Karlovo náměstí *(sem)*

Praha město Čechů i Evropanů i světoobčanů

Milan Dubský

Každé město i obec se rodily a vznikaly pozvolna. Každé jinak a každé si získalo také jinou proslulost a vcházelo ve známost tak, jakým vlivem působilo na okolí. Tomu odpovídají také jeho dějiny.
Praha patří k velmi starým městům Evropy. Je starší než Metuzalém a tomu bylo 999 let. Mnich Widukind se o tomto městě zmiňuje již v 10. století ve své kronice a taktéž Ibrahim Ibn Jakub, vyslanec cordóbského chalífa a arabský kupec, jej popsal ve své kronice z 10. století jako město vystavěné z kamene a vápna na řece Vltavě.
Česká kněžna Libuše o něm řekla ve své věštbě, že pražský hrad se pověstí nebe dotkne. A poslala své posly v 9. století na místo, kde vltavské vlny přes mělčinu zvonily. Tam nalezli člověka an práh domu tesal. Anžto u nízkého prahu se i velcí pánové skláněti musí, nazvala proto tuto obec a hrad její Prahou. Později pak od století desátého měla Praha hrady dva. Druhý nese jméno Vyšehrad.
500 let před naším letopočtem skončila etnická anonymita obyvatel střední Evropy poznáním, že zde žili Keltové. Všechna pozdější etnika a zrodivší se národy mají tudíž společné předky. Jsme tedy ve střední Evropě vzdálení příbuzní, ať jsme Švýcary, Čechy, Bavory, Francouzy, Italy či dalších národností.
A nijak to povětšině času nikomu nevadilo v soužití, až na dějinné excesy, kterých se nejen v Evropě, ale i ve světě urodilo mnoho. Ale tím se zabývat v souvislosti s Prahou nebudem.

Ti, kdož jsou na návštěvě Prahy, nemusí vědět všechno z faktů o a kolem Prahy. Každé velké město má nějaký průmysl, školy od mateřinek po vysoké. Kolik že má mostů přes Vltavu, kolik divadel, kolik nádraží, kin atd. To jsou fakta známá a lze je najít ve faktografických příručkách a knihách.
U Prahy nelze ovšem pominout, že zde je univerzita, nejstarší ve střední Evropě, kterou založil Karel IV., král český a německý a císař římský v roce 1348. Je druhou nejstarší univerzitou v Evropě hned po bolognské /1119/.
Vyjdeme-li z přívlastků, jimiž byla Praha nadána – Praha zlatá, stověžatá, Praha všech architektonických slohů od starého Říma, gotiku, renesanci, baroko, modernismus, konstruktivismus a další, Praha Mozartova, protože byla tomuto hudebnímu velikánovi obzvláště milá, Praha Kafkova, podle známého českého a později světového židovského spisovatele, který uměl výborně česky, ale psal německy. Těch charakteristik je mnoho. Každá se vztahuje k něčemu významnému. V toku událostí a dějů, jež se udály a dějí, a tak vznikají dějiny, se i ty největší události v perspektivě minulého stávají malými a přehlednými. To neznamená, že nebyly významné a že by měly být umenšovány nebo nahrazovány jinými.
I těm z Čechů, Moravanů a Slezanů, kteří se v tomto městě nenarodili, připadá Praha jako město rodné. Pro její krásu a sepětí jejích obyvatel s její historií, s jejím nepřetržitým zrodem, pro organickou prorostlost citů a rozumu všech jejích obyvatel i těch,

kdož tu nežijí stále. Jako symbol společného díla stovek generací a milionů rukou, které ji stavěly a staví, bořily a zkrášlovaly, lidí, kteří ji opouštěli a opět se do ní vraceli. Ani její nepřátelé se jí nikdy nezmocnili zcela, byť ji znásilňovali, okupovali, přesto ji nezískali a ani nemohli, protože neporozuměli její duši, nepochopili jejího ducha a nevycítili její atmosféru, která je spjata nejen s jejím obyvatelstvem, ale i s lidem žijícím v celé krajině Čechů.

A proč ji milují a navštěvují cizinci? Pro její syntézu všeho co tvoří krásu, malebnost, výstavnost, atmosféru. To všechno mají i jiná města. Všechny velké metropole a nejen ony, jsou svým způsobem krásné. Ale Praha má řadu věcí navíc. Je velkým muzeem tvůrců. Přehledně a názorně jsou zde k vidění a studiu všechny architektonické slohy a styly od starého Říma až po novodobý konstruktivismus. Bohužel poznamenal Prahu také styl a sloh nepříliš hezký, tržní globalistický ze skla a oceli, kde chybí fantazie a všechno se podobá jednoduché krychli nebo kvádrům, protože ducha a fantazii znásilňovaly peníze pojišťoven, bank, nadnárodních firem a mezinárodních molochů, jimž nezáleží na kráse, ale pouze na zisku. Zisk pro krásu Prahy nulový, ne-li záporný. Zde čeká Praha a nejen ona na nové tvůrce, kteří jí budou dávat další krásu ve skutečných kulturních hodnotách.

Krása, kultura a urbanistika Prahy byla tvořena a cizelována nejen umem, talentem, vzdělaností a rozumem vlastního lidu, národem Čechů, ale i v úzké spolupráci a propojení s výjimečnými osobnostmi, umělci, vědci, řemeslníky, učenci i pedagogy dalších národů po celá staletí. Král český a německý a císař Římský Karel IV. a nejen on z českých panovníků, zval do země tyto nadané lidi. Vedle toho zcela dobrovolně přicházeli a procházeli tisíce a miliony lidí všech národů a ras, vyznání a kultur za poznáním. Mnoho jich tu zanechalo své potomky anebo oni sami zde natrvalo zůstali v zalíbení v toto město, kraj, mravy i sličnost děv a žen, pohostinnost a jiné dobré vlastnosti lidu zdejšího. Napomáhala tomu zeměpisná poloha jako přirozená, výhodná, užitečná, plodná a příjemná křižovatka cest ze západu na východ, z jihu na sever a naopak.

Praha je prahem našich návštěv a povznášejících pobytů. Před prahem se při vstupu každý kdo vstupuje do určitého prostoru, ať je to dům, byt, domov či výstavní síň, sklání. Malý i velký, chudý i bohatý. Praha dostala jméno od tohoto slova. Proto se Ti klaníme aniž bychom museli. Lidé obyčejní i urození, měšťané i vesničané, krajané i lidé zvenčí i z předaleka. Lidé rodu prostého i královského. Přivítej je všechny a rozprostři před nimi svoji krásu, pohostinnost, urozenost, nevšednost, svůj majestát, který neponižuje, svoji usměvavou a vlídnou tvář a uklidňující atmosféru, aby se k Tobě a do Tvé náruče vždy rádi znovu vraceli.

Všude, kde jsem žil, tam jsem byl rád, ale...

Luděk Ťopka

Tahle parafráze z povídky Jana Nerudy mne napadla v den, když mi na zádech zčista jasna, a doslova přes noc, přibyl osmý křížek. Stalo se to letos v lednu a po všech těch gratulacích rodiny a přátel, mi došlo, že mi asi nezbývá, než na některá ta místa, jež mi život a osud určil k životu a práci, už jen vzpomínat.

Bylo jich, od rodné vísky Mstětic, přes Jirny, Újezd nad Lesy, Vrané nad Vltavou, přes středovýchodní Bagdád a Kuwait City, nigerijskou Kadunu až po Prahu, věru dost. To jsou ovšem jen místa, kde jsem žil a pracoval. Ta ostatní, byť i exotická, ale kde jsem byl jen krátce, neuvádím. To bych se „nedonavzpomínal".

V Iráku a Kuvajtu, kde jsem spolu se svou drahou ženou Lenkou strávil téměř sedm let, jsem byl rád proto, že mne práce těšila a poznal jsem zcela jinou kulturu, zvyky a přírodu a získal řadu neocenitelných zkušeností.

V africké Nigérii jsem pobýval vždy jen po několik kratších údobí, bez manželky a za zcela jiných podmínek. Ten černý světadíl byl pro mne už od dětských let zemí, kde jsem na stránkách mnoha dobrodružných knih a cestopisů bloudil džunglí a lovil zvěř, a ačkoliv ta moje Afrika byla už zcela jiná, byl jsem i tam rád.

Všude dobře, doma nejlépe, praví staré přísloví. Takže všude jsem byl sice rád, ale nejšťastnější údobí mého života pro mne byla léta v Chodovské Huti, kde jsem už nepracoval, ale dvojnásob šťastně žil.

Ač naším stálým bydlištěm byla Praha, měli jsme v této vísce, či vlastně ani ne vsi, ale pouze osadě patřící pod obec Tři Sekery u Mariánských Lázní, hezkou chaloupku, kam jsme jezdili více než dvacet let vždy na půl roku, od května do října, a která byla naším druhým domovem.

Zde s námi trávily své prázdniny i naše vnučky Markétka a Katka, na něž mám ty nejkrásnější vzpomínky. Tady jsem jim ukázal přírodu v její nejkrásnější formě, tady si užívaly lesa, koupání, jízdy na koni, houbaření a hezkých večerů u ohníčku. Krásná rána a romantické večery, noční obloha s miriádami hvězd, jakou v Praze nespatříte, nezapomenutelná panoramata pohledů z vrchů do kraje, čistý vzduch exportní kvality, bohatá úroda hub, dobří sousedé a ten klid, ten božský klid!

Zde jsem poznal lesy, pravé katedrály přírody, chrámy, které se svými nebetyčnými smrky směle vyrovnaly dómům postaveným lidmi, lesy v pravém smyslu toho jména. Obdivoval jsem rašelinou zbarvenou temnou vodu Kajetánu a krásné okolní rybníky plné ryb, lesní potok s pstruhy a parádními raky, na jehož březích rostou ty nejkrásnější hřiby, procházel březiny s křemenáči oranžových hlav a viděl obrovité pýchavky, které jen tak někde nespatříte.

Chaloupka v Chodovské Huti *(ťop)*

Potkával jsem kapitální jeleny, spanilou srnčí, daňky a muflony, statné kňoury i bachyně s jejich pruhovanými selátky, krmil jsem kousky masa mladou kunu, která se skrývala pod sousedovou hromadou palivového dřeva i ochočenou veverku, chodící si denně pro svůj příděl buráků. Na stráňce přímo u chaty rostly hříbky a ryzce, za okenicemi spali přes den netopýři, na krovích střechy a v naší schránce na dopisy měly hnízda červenky, sýkorky a pěnkavy a v podvečer brouzdal a funěl kolem domu pantáta ježek. Jaké bližší kontakty s přírodou by si člověk mohl přát?

Tu nádheru nelze popsat slovy, tu musí člověk zažít a vnímat nejen smysly, ale hlavně srdcem a duší. A tak když jsem se poslední den před definitivním odjezdem loučil se svým milovaným koutem lesa, kam jsem nejčastěji chodil, objal jsem ten nádherný stoletý modřín na jeho okraji, který mne vždycky při příchodu vítal a při odchodu s plným košem hub popřál dobrou noc. Přitiskl k němu na dlouho svou tvář a hlavou mi protáhly všechny ty krásné chvíle, které mi zde život dopřál a na něž mi zbudou jen teskné vzpomínky. Když jsem ten mohutný kmen naposledy pohladil a odcházel, slyšel jsem už jen tichý šum vysoko v jeho větvích a musel použít kapesník, abych viděl na cestu.

Bohužel se asi nikde nebudu cítit tak šťastně, jako tam, kam se nemohu vrátit, protože ta chaloupka už není naše. Pro svoje stáří jsme ji museli opustit a tak nám nezbývá nic, než ty sladké vzpomínky a pár obrázků. Ale i tak jsme Bohu vděčni, že nám umožnil všechno to krásné prožít ve zdraví až do tohoto vysokého věku.

Také proto jsem některé své příběhy, které jsem tam zažil či vyslechl, napsal pro své vnučky a jejich děti jako vzpomínku na ta krásná léta. A i když ne všechny se odehrály přesně tak, jak jsem je vylíčil, přesto jsou pro mne připomínkou jednoho z nejkrásnějších úseků mého života. Kéž by něco podobného mohli prožít i moji pravnuci a jejich potomci. To jim, i vám všem, ze srdce přeji já, jejich pradědek.

Tajemný, neznámý Doupov a Becherovka

Frank Nykl

Na území Karlovarského a zčásti i Severočeského kraje se rozprostírá oblast, která má rozlohu 331 km2 a o které toho dnes víme asi tolik jako o krajině na Měsíci.

Mnoho z vás už slyšelo o Doupovu, někteří tam byli jako vojáci na cvičení, ale málokdo ví, že tu byla svého času krásná krajina plná lidí, vesniček, polí, mlýnů, rybníků a potoků. Tomuto kraji vévodilo město Doupov, kde byl kostel, fara i škola. Dnes je tu stále vojenský prostor rozrytý pásy tanků a po obyvatelích zůstaly jen malé zídky z kamení zarostlé houštím a ticho.

Doupov - kdysi půvabné městečko v srdci stejnojmenných hor se jmenovalo německy Duppau, dříve také Tuppaw. Leželo na mírném svahu uprostřed Doupovských hor, na dně kráteru bývalého stratovulkánu, v nadmořské výšce 578 metrů. Po jeho okraji tekl potok Liboc, pramenící na jihovýchodním úbočí kráteru u bývalé obce Jeseň. U hřbitovního kostela na severozápadě města tekl ještě Luční potok a po východní straně Pustý potok. Nacházelo se ve vzdálenosti 15 km JZ od Kadaně, 14 km JJV od Ostrova nad Ohří, 18.5 km SVV od Karlových Varů, 13 km SSV od Bochova a 18 km SZZ od Podbořan. Jeho katastr měřil 709 hektarů.

První staroslovanské osídlení je tu spojeno s bojovným kmenem Lučanů, dokazují to názvy bývalých vesnic. Na vrch Úhošť u Kadaně dokonce kladli někteří historici bájný Vogastisburg, u kterého v roce 631 došlo k vítězné bitvě Slovanů nad Franky.
Ve středověku zde víc než čtyři století panoval rod Doupovců z Doupova - a to v letech 1116-1512. Městečko Doupov dostalo jméno podle hradu, který měl postavit ve druhé polovině 13. století český šlechtic Jiří Doupovec z Doupova.

Němci osídlili Doupovské hory po porážce husitů ve 13.-14. století. Křižáci zlikvidovali nejen husitské posádky v Maštově a Kadani, ale vyvraždili téměř všechno české obyvatelstvo Doupovských hor. Část hor pak osídlili v menší míře Sasové, ale většinou Bavoráci. A začali se zabydlovat s německou důkladností. Nejvíce obyvatel - 1 605 - měl Doupov v roce 1921. V roce 1930 zde bylo z celkového počtu 1 524 obyvatel jen osmnáct Čechů, ostatní byli Němci. Po jejich odsunu ale nezůstal Doupov prázdný.

Po roce 1945 bylo německé obyvatelstvo, které zde tvořilo naprostou většinu, odsunuto a přišli další obyvatelé. V roce 1947 tu žilo již 525 nových obyvatel, převážně Čechů. Ale i ti museli zase brzy odejít. Doupov byl s dalšími obcemi a osadami začleněn do Vojenského výcvikového prostoru Hradiště. Vysídlení Doupova bylo zařazeno do třetí etapy, tj. od 15. května 1954.
Jak napsal mistr literát Vladimír Körner: „Nejdříve byli vymazáni z hor Češi, potom museli odejít Němci a po nich opět Češi, když zde rozhodl v roce 1953 generál Čepička zřídit Vojenský Výcvikový Prostor.“

Petr Chudožilov, málo známý ale přesto nadějný spisovatel, napsal kdysi ve své knížce "Kapři ve vysokých trnkách": "Ve vojenském prostoru na Doupově můj kamarád Slovák rozstřílel samopalem barokní oltář. Optal jsem se ho s hrůzou v hlase - Co to proboha děláš? Odpověděl stručně a výstižně - Sloužím vlasti!"

Bývalé osady, které nebyly zcela zničeny (zůstaly sklepy a zídky) se jmenovaly: Lipoltov, Mělník, Jindřichov, Petrov, Hrzín, Doupov, Lochotín, Oleška... Beze stopy zmizelo z povrchu Doupovska i 71 obcí, osad, horských samot a dvorců s celou sítí kamenitých a štěrkových silnic a horských cest, které jsou dnes v terénu leckde patrny pouze podle pozůstatků charakteristických jasanových stromořadí. Díky tomu, že tu nejsou žádní obyvatelé, je dnes Doupovsko skanzenem, kde zůstaly zachovány rostliny a zvířata v původním stavu

Podle průzkumů z let 1987-1989 žije dnes v Doupovských horách 57 druhů savců a 260 druhů ptáků. Mezi zvlášť vzácné živočichy patří užovka stromová anebo černý čáp. Plachý pták se zde poprvé uhnízdil v šedesátých letech a dnes je tu možná 14 párů těchto krasavců. Černý čáp, kterému jinde hrozí vyhubení, potřebuje k zahnízdění 10-15 kilometrů klidného prostoru. Dokladem o čistotě vod Doupovských hor je výskyt citlivých indikátorů - střevlí, mřenek, čolků a mloků, rosniček, ropuch a skokanů. Žije tady i tetřívek, krkavec, tenkozobec opačný, vzácný luňák červený, objevila se několikrát sovice sněžná a orel křiklavý. Na podzim se opuštěné Doupovsko stává místem, kde se zastavují na cestě k jihu obrovská hejna ptáků ze severní Evropy.

Rostou tu orchideje, jako pětiprstka žežulník či prstnatec bezový, dále hvozdík pyšný, zvonečník hlavatý, kruštík širolistý, měsíčnice vytrvalá, koniklec otevřený, lýkovec jedovatý a ještě asi 35 dalších vzácných a ohrožených rostlin.

Doupov je takové naše karlovarské soukromé „safari“. Když si večer sednete na místě s rozhledem doširoka (a bude to ten vhodný večer), máte možnost spatřit celkem početná stáda vysoké, muflonů a černé zvěře.

Vojáci převážně v sedmdesátých letech rozstříleli a odstranili na dva a půl tisíce domů, třináct kostelů, čtrnáct kaplí, dva zámky, klášter, pivovar, lázně, železniční trať, šestatřicet mlýnů, šestnáct pil a vymazali prakticky všechny stopy po původních obyvatelích ve skoro sedmdesáti obcích, včetně dvoutisícového okresního města Doupova. Z toho zůstaly dodnes již jen dvě původní stavby – zplundrovaná hrobka Zedtwitzů, místního šlechtického rodu a budova skladu u někdejšího nádraží. Hrobka, které občas natře někdo střechu načerveno, je jako výmluvný milník v centru Doupova a z hospodářské budovy prosvítá nápis původní fasády „Genossenschaft Filiale Duppau“.

Podle vládního rozhodnutí bude Doupov i nadále patřit vojákům. Už ne jako cvičiště teroristů a Varšavské smlouvy ale NATO. Snad si noví vojáci budou dávat větší pozor a nebudou tak bezhlavě vše nadále ničit. Protože Doupovské hory jsou zdrojem alkalických minerálních vod značek Mattoni a Korunní a jiných kyselek. Ostatně jméno obce - Kyselka, (podle níž jsou pojmenovány tyto minerální vody a kde je i hlavní pramen), je jen český název pro obec Kysibl ležící na kraji vojenského pásma Doupov.

(Doupov, náměstí. 1896—Antonín Lewý (*1845, †1897) český malíř. Vytvořil mnoho obrazů krajin, hradů, zámků a měst v Čechách)

Také se mezi lidmi proslýchá, že hlavní a tajné bylinné ingredience do likéru zvaného Becherovka, pocházejí jistojistě odtud, z Doupovských luhů a hájů. Zůstal nám tu dnes kus panenské přírody, tak si ji musíme uchovat!

Generální konzulát České republiky v Sydney si dovoluje oznámit, že další pracovní sobota proběhne dne **12. září 2009 od 09:00 do 11:30.** Sjednejte si prosím termín na telefonu (02) 9581 0111 nebo emailem passports_sydney@mzv.cz.

V červnovém čísle jsme v názvu článku chybně uvedli jméno autora Památníku československého exilu jako Petr Váňa. Správné jméno sochaře je, viz otištěný článek, Petr Vrána – omlouváme se.

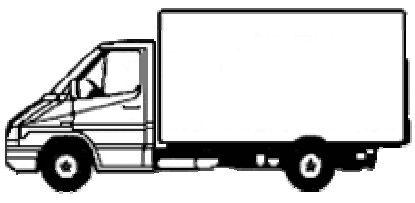

Poskytujeme přepravní služby - stěhování, atd. v Melbourne a po Viktorii. Využijte služby našeho 6ti tunového nákladního vozu. Pro další informace volejte 0412 036 948.

Generální konzulát České republiky,
169 Military Road, Dover Heights, NSW 2030
Tel: 02 95810111, Fax: 02 9371 9635

Glosa Miloše Ondráška

JEZ DO POLOSYTA, PIJ DO POLOPITA

Pracoval jsem téměř pět let v Tanzánii a Botswaně. Tanzánské ministerstvo zemědělství mne po příjezdu poslalo do tříměsíčního kurzu svahilštiny, řeči, kterou se mluví ve Východní Africe. Z oken učiliště jsem viděl Kilimanjaro. Bydlel jsem v pokoji s kolegou odněkud od Manchestru, zaučoval mne do jeho angličtiny, z vedlejšího pokoje na něho bouchali, že jeho výslovnost není správná, ať mne neničí. Slivovice mu chutnala a rád se bavil o jídle. S tím se nesrovnávalo tvrzení mého gymnaziálního profesora angličtiny, že Angličan se o jídle nikdy nebaví, tak jako se nebaví o své ložnici. Česká či slovenská hostitelka, která pozve rodinu či přátele se vyptává, jak jim u ní chutnalo, Australanka se nikdy nedotazuje, i když ji pochvala samozřejmě potěší.

Seznal jsem, že profesor přednášel názory minulých století, které neplatí ani v Africe ani v Austrálii a pravděpodobně ani ve Velké Británii. Přesto ale jakési zeměpisné a společenské rozdíly existují. Každá společnost má svoje názory čemu má věřit a jak se má každý chovat, aby se jeden či jedna vyhnuli podezření a neoblibě. Některé z těchto konvencí jsou dokonce formulovány v právním řádu a ostatní tkví v našem myšlení a zvycích, ve zdravém, někdo raději řekne, v selském rozumu. Někdy se nám může zdát, že některé zvyklosti hraničí s nenormálností.

Pomalu se tak dostávám k mé úvaze podnícené informací v jednom z minulých čísel Čechoaustrala-na o česko-slovenské restauraci, která v té době nebyla v provozu. Jde o Kolibu v melbournském Collinwoodu. V zápětí po uveřejnění té zprávy i s fotografií, snad i její zásluhou, byl tento stravovací podnik otevřen a okamžitě se rozšířila pověst o jeho příjemném prostředí, pozorné obsluze a zejména výborné svíčkové, kachně se zelím a haluškách. Toto co píšu není placená inzerce, jde o můj dojem z návštěvy. Tehdy mně napadlo, že bych mohl, či spíše měl vypátrat historii českých a slovenských restaurací a hospod v Melbourne a okolí. Přišel jsem ale na to, že by to byl úkol nad moje síly. Nejsem kronikář. Pravděpodobně bych ve výčtu nebyl úplný a tak bych mohl i ublížit. Také jsem si byl vědom, že většina restaurací nesla nečeské či neslovenské pojmenování, aby obstála ve zdejší dravé konkurenci, i když majitel byl krajan a vládla tam naše kuchyně. S manželkou jsme rádi chodili do "Vienna Kitchen" v Armadale na pravé povidlové tašky. Byl to australský podnik? Nebo dokonce rakouský? Stoprocentně český a vždy jsem si tam v duchu zpíval písničku Povidl taschkerln aus der schönen Tschechoslowakai (navíc taschkerln Videňáci posměšně vyslovovali tačkerln). Uprostřed Melbourne bylo kdysi bistro Moravia, na melbournské univerzitě byla zaměstnanecká jídelna vedená krajanem. Samozřejmě v průběhu posledního půlstoletí vznikla a zanikla v Melbourne řada jiných stravovacích podniků s českým vedením anebo českým kuchařem. Na správnou vepřovou s knedlíkem a zelím jsme chodili do restaurací Rheinland a Gipsy Baron. Na lyže se jezdilo do "Tatra Hut", v horách byla další česká chata, v melbournském vzdálenějším okolí byly dva menší hotely, kam mladé exulantské rodiny v padesátých letech jezdily s dětmi na prázdniny, mluvilo se tam česky. Nechtěl bych ukřivdit oblíbeným místům, i když nejsou veřejnými podniky. Víte co mám na mysli, Šumavu a Národní dům. Seděl jsem jednou při obědě u stolu s dvěma krajany, byla svíčková, jednomu chutnala, ale velmi si stěžoval, že oběd ho příjde velmi draho. Druhý mu odporoval, že cena je přijatelná, ale naříkal, že omáčka je úplně jiná než dělala jeho maminka. Zeptal jsem se, kdy tu maminčinu jedl naposledy, když si tak dobře pamatuje. Před 45 lety. Tak to máte, kuchaři to nemají lehké a navíc, omáčku ke svíčkové dělá každý kuchař a každá hospodyně jinak, tak stejně zelí, ať již kyselé anebo hlávkové, někde se mu říká bílé. S červeným je to podobně. Z tohoto hlediska nemohu vynechat závin, česky štrůdl, může být tažený, z křehkého těsta, s jablky, višněmi, tvarohem, každý má rád jinak, jak byl zvyklý z domova. Do vaření se nemohu plést, Rostandův Cyrano z Bergeracu v překladu J. Vrchlického nás dostatečně poučuje receptem, jak mandlové paštičky dělat máš:

„Utluč v pěny bílý var/ vajec pár/, do té pěny šumné čile/ citronovou šťávu dej/, pak tam vlej/ sladkých mandlí mléko bílé/. Koblihové těsto vem/, vraž ho sem/ na paštičky do formičky/, prstem ucpi těsta bok/, sladký mok/ pak tam vkapej do kapičky/. V těchto rourkách bílý sníh/ jak se mih/, do pece s tím, brzy plavé/ šiky jich se vyhrnou/, a to jsou/ mandlové paštičky pravé."

Magdalena Dobromila Rettigová (1785-1845) připravila jak pro domy vlastenecké, tak pro menší domácnosti ponaučení, kterak jídla při menších i větších tabulích po sobě jíti a se dávati mají. Pohříchu se nezmínila, zda po obědě či večeři se sýr podává před anebo po moučníku. Píše, že po hlavním jídle se podá talíř suchárků a následuje „pivo-víno-kafe". Ještě k větší skromnosti radí Božena Němcová v Babičce: „Po drobečkách se šlapat nesmí, to prý duše v očistci pláčou. Vážte si božího daru, bez něho je zle a kdo si ho neváží, toho Bůh tresce". Takže již v obrozenecké době Češi dostávali pokyny, jak se u stolu chovat. S uzarděním se přiznávám, že se mi dostalo poučení, ba co dím, pokárání, od hospodyně na faře u jednoho z brněnských kostelů. Pan farář chtěl přijet po roce 1989 do Austrálie, dopisovali jsme si a v době, kdy jsem byl před několika lety týden v Brně, mne pozval na nedělní oběd. Při vyzvánění poledne jsme se pomodlili Anděl Páně a během výtečného oběda jsem s knězem debatoval o pronásledování církve a snahách potlačit náboženský život během téměř půlstoletí ateistické komunistické krutovlády. Hospodyně, seděla s námi u stolu, nás zarazila doslova: „Když papáme, nemluvíme".

Měla pravdu. V Austrálii je to ale jinak, při pohoštění s přáteli se očekává čilá konverzace a nikoliv na jídlo soustředěné ticho. V České kuchařce Juliany Fialové se přikazuje: „Mnoho lidí přikusuje k polévce pečivo, krajíček chleba nebo housku vyjmeme z košíčku a položíme k levé straně na ubrus, pokud není na tomto místě malý talířek, z přelomeného krajíčku pak ulamujeme levou rukou malé kousky a nikdy neukusujeme přímo z krajíce či rohlíku, sousta pečiva jíme mezi polévkou, tedy je nezaléváme v ústech lžící polévky, ani nelámeme do talíře“. Musím si tedy pamatovat, abych se na banketu neznemožnil, pokud mne na něj pozve české velvyslanectví anebo předseda Senátu až budu v Praze. Dobře si pamatuji, v českých, moravských a slovenských hospodách se chléb nebo slaná pletýnka ke gulášové nebo dršťkové polévce zvláště neplatila, v Austrálii je to jinak, chléb se účtuje a gulášová či dršťková se nepodává. Zde si nemohu v restauraci sednout kam chci, hosteska nebo číšník mne dovedou ke stolu jak rozhodnou a na moje přání nereagují. Musím také dávat pozor v jaké společnosti stoluji, vidlička se drží pokaždé jinak, záleží, z jaké strany střenky (české nebo anglické) leží ukazováček. Konec rukojeti nože nesmí vyčnívat z dlaně a musím rozlišovat, jak odložit příbor, napiji-li se během jídla a když chod skončím. Vrchní číšník v české restauraci si rád účet zaokrouhlí, vždy ve svůj prospěch, s kreditní kartou nechce mít zpravidla nic společného, přišel by o spropitné, které jinde bývá zahrnuto do účtu.

Sušenky z ovesných vloček a kokosu (tedy ANZAC biscuits) se nyní v republice pečou a prodávají jako ´australské pečivo´, což má zřejmě zvýšit obchodní obrat. Emigrantka, která se vrátila na rodnou hroudu hned po roce 1989 a neměla pro Austrálii jedno slušné slovo, sepsala pak v Praze australskou kuchařku, kterou knihkupci ani nechtěli prodávat. Do českých luhů a hájů se dováželo a možná ještě dováží z Austrálie klokaní maso, jak odpovídá domácím chuťovým zvyklostem nevím, bylo pokládáno za naprostou novinku a zvláštnost. Guláš z koňského masa považuje Australan za naprosté barbarství na rozdíl od Evropana. Když jsem v republice pozván na “čínu“, pokouším se omluvit, jde o galimatyášový recept “co dům dal“. Steak je plátek masa zpravidla hovězího a může být z roštěnce, svíčkové, žebra nebo kýty. Setkáváme se s českým názorem, že jedině „biftek“ je ten správný termín a může být výhradně ze špičky svíčkové a je marné cokoliv jiného dokazovat. Řeznické dělení hovězího kusu je ve Střední Evropě jiné než v Austrálii, Velké Britanii, USA atd. V Jižní Africe se dělí vykostěné části podél masových vláken.

A když si dáte po obědě či večeři v Austrálii espresso, v Čechách a na Moravě preso, požadujte, aby bylo černé jako noc, horké jako peklo a sladké jako láska.

Vzpomínka na Karla Wendta a na české párky aneb pokušení pana Wendta

Zdeněk Volek

Vzpomínám na dávný čas dobré nálady, která se rozprostírala nad redakcí Hlasu domova v Richmondu. Byl pátek, kdy bylo vše doděláno, ukončeno a tak se jen tak klábosilo než se účastníci začali zvedat k odchodu do svých domovů. Vybavuje se mi, jak Franta Váňa, vstupuje odněkud z kuchyně, přinášel tác, kterému vévodila otevřená láhev s jakýmsi určitě alkoholickým nápojem a vedle láhve ležel nakrájený chleba, asi tři otevřené konzervy a několik talířů.

„To jsou české párky“, oznamoval Franta sedícím kolem redakčního stolu, „a jsou moc dobré, doporučil mi je sám Tenaten“ (možná, že to byl Jarda K., který byl proslulý kuchař a co se jídla týkalo, znalec nad jiné). To byla už tradice, když v pátek skončila večerní práce na Hlasu domova, svlažila se hrdla a něco se k tomu zakouslo. Bylo to někdy v první polovině šedesátých let minulého století, domů se chodilo většinou pěšky nebo tramvají či vlakem – aut nebylo mezi českým lidem moc, zkrátka to byly jiné časy. Bývalo nás tam tak asi půl tuctu, možná trochu víc. Dokud byl ještě mezi námi, předsedal tomu vlastně Vašek Michl (jun), který snad nikdy nechyběl. Franta tam byl ovšem vždy, ale většinou běhal od čerta k ďáblu a neměl ani čas si sednout.

Každý si vytáhl z ohřáté konzervy horký párek, k tomu kus chleba, někdo se ujal té dřiny a naplnil sklenice a dobrá nálada se ještě zlepšila. Párky něžně voněly a záhy – jak by asi napsal pan Jirásek nebo pan Rais – jejich lehoučká vůně pronikala pozvolna avšak neodolatelně do všech koutků redakce. Hlas domova to nebyl, ale vůně domova se v tom nezapřela.

„Cože ty nejíš?“ všiml si někdo a obrátil se na Karla Wendta, „jsou moc dobrý“.

„Je pátek a já nejím v pátek maso“, nebo něco podobného řekl klidně Karel. A snad toho řekl i víc. Vlny éteru v redakci se na časek uklidnily, ale líbezně vonící vzduch se zakrátko rozezněl různými poznámkami mezi nimiž dobré rady také nechyběly. „Na to nedej“ nebo ještě výrazněji, ale podobným stylem snažil se mu vymluvit jeho křesťanskou poslušnost jakýsi soucitný dobrák. - Koukej pro jednou von ti to Pámbu vodpustí, ujišťovala ho jiná tolerantní duše. - Nebuď labuť... a vzhledem k bohaté výrazivosti českého jazyka byla labuť vzápětí nahrazena nějakým podobným, neméně vhodným výrazem, jimiž naše mateřština oplývá. Odvážil bych se říci, že i kratičký

Muzeum českého a slovenského exilu 20.stol., Štefánikova 22
Brno 602 00, Email: muzeumexil@muzeumexil.cz

název mladého telátka, kterému se leckterý dospělý potomek onoho plemene nevyhne, tak přiléhavý a oblíbený ve společnosti chrabrých borců hovořících naší mateřštinou, přispěl svojí šťavnatostí k tomu, aby podpořil dobrou věc.
„Představ si, že‘s na Novém Zélandu, tam už je po půlnoci.“ Velmi realistická rada, která byla hlučně schválena, dokonce snad jednomyslně.
„Jo“, souhlasil jiný, „to je dobrej nápad, copak si myslíš, že se někdo v nebi kvůli tvýmu párku pude dívat do atlasu?“ – „Nebo na hodiny?“
Dobře míněných rad nebylo nedostatek a o jejich upřímnosti také nemohlo být pochyb. Na Karlovi bylo vidět, že dobrá nálada jeho spolustolovníků se na něj nepřenáší. Sem tam odpověděl na nějakou poznámku, která se snažila být konstruktivní, ale se stále se zmenšujícím počtem zbývajících párků Karlův klid mizel a jeho trpělivost byla viditelně napínána. Ale mlčel a párků ubývalo.
Konečně zbýval poslední.
„Tak já se nad ním smiluju“, ozvala se jakási milosrdná duše a její vlastník vztáhl ruku. Leč – pozdě! Karlova ruka byla rychlejší. Co přitom Karel pronesl si už nepamatuji, ale bylo to jistě pádné varování té soucitné duši a přišlo právě včas.
„Na tom Novým Zélandě je nám dobře“, korunoval kdosi situaci ještě s plnou pusou za bouřlivého souhlasu a smíchu všech kolem. Poslední český párek zmizel. Zakrátko jsem se rozešli. Nálada byla znamenitá. Úsměvů bylo plno. Zkrátka pohoda...

Jedinečná příležitost navštívit JIŽNÍ AMERIKU - pohodlně a bezpečně!

Organizovaný zájezd na 27 dní – all inclusive
Březen/Září 2010

Volejte ***Evu Jančík***

Jetset

488 Centre Road, Bentleigh 3204
Tel: 03 9563 9122, Mob: 0413 499 321
Email: eva@bentleigh.net

LETENKY A ZÁJEZDY DO CELÉHO SVĚTA
SPECIALS DO PRAHY A VÍDNĚ

Diamond Plating Co. Pty. Ltd.
14 Shearson Crescent
MENTONE VIC 3194
Phone: 9584 5566 Fax: 9583 9339

Nástrahy na Novém Zélandě

Ivan Kolařík

Mount Cook, Nový Zéland (*kol)*

Nevím, co do mne vjelo, ale jednoho krásného dne jsem dostal pošetilý nápad udělat po dlouhé době zase jednou dobrý skutek. Nenapadlo mě nic lepšího, než s úsměvem přistoupit k ženě Máně a láskyplně říci: ”Tak za to, že si na mě tak hodná a že jsem zapomněl na naše čtyřicátý výročí svatby a na vánoční dárek, tak jsem dostal úžasnej nápad a …”
Než jsem měl možnost větu ukončit, Máňa zareagovala: “Já znám ty tvoje úžasný nápady. To bude zase něco z čeho budeš mít radost jenom ty.”
“Ale né, Bafínku (jméno našeho psíka používám, když chci udělat na Máňu dobrý dojem nebo když na ní chci bankovky na pivo), tentokráte mě určitě pochválíš, protože navrhuji, abychom spolu jeli na dovolenou na Novej Zéland!”
Máňa se na mě nejdříve nedůvěřivě podívala a pak vydechla: ”A to myslíš vážně?” Vždycky totiž na Nový Zéland chtěla. Ještě více než na dovolenou do rodného Česka, kam se se mnou bojí, protože bych prý od rána do večera vysedával s kamarády v hospodě. Nikdy jsem nepochodil, když jsem sliboval návštěvy pohostinství pouze večer.
Nový Zéland má hospod málo a navíc oplývá přírodními krásami, o kterých každý, kdo tuto malou zemi navštívil, nadšeně mluví. Je proto na čase se do této zajímavé země vydat.
Máňa si brzo nato dala obnovit cestovní pas a postupně domů přinášela tucty brožurek, které místo utužování manželství (v což jsem po šlechetné nabídce Nového Zélandu potají doufal) po nocích pečlivě studovala a s jejichž pomocí vypracovala detailní program naší třítýdenní dovolené. Z příruček jsme dospěli k názoru, že nejvhodnějším prostředkem na cestování po ostrově je „motorhome“, protože je vybaven koupelničkou a záchůdkem

a člověk nemusí hledat každý den ubytování v motorestech. Prostě to zapíchne, kde se mu líbí, něco si ukuchtí a je v pohodě.
"Jste si jistý, že vám nebude dělat potíže motorhome řídit?" zeptala se paní v cestovní kanceláři. Na můj nechápavý pohled vysvětlila, že silnice na Novém Zélandě jsou uzoučké, klikaté a krkolomné. "Navíc i v příkrých horských průjezdech nejsou silnice zaopatřené ochranným mantinelem," dodala s vážnou tváří.
"Žádné starosti," odvětil jsem sebevědomě a v tu ránu jsem se začal v duchu chvět. Nemám rád příkré srázy. Nenávidím výšky. Jak je něco přes tři metry vysoko dělá se mi blivno, mžitky před očima a třesu se jako osika. Její dobře míněné obavy způsobily, že jsem se na dovolenou už v cestovní kanceláři přestal těšit.
Cesta se však nemilosrdně blížila. Představa tříhodinového letu mě začala naplňovat hrůzou. Abych přišel na jiné myšlenky, zapakoval jsem si kufr čtrnáct dnů před odjezdem. Přátelé si mysleli, že jsem se pomátl na rozumu a že zbytečně propadám panice. Měli pravdu. Strach z letu, z řízení a nakonec z toho, že kufr bude mít přes váhu, mně nedával spát. Jenom žena Máňa byla klidná, vyrovnaná a dovolené se nemohla dočkat.
Dočkali jsme se. Máňa s neutuchající radostí, já s temnými obavami. Ty se však rozplynuly jako pára nad hrncem, když jsem před odletem pozřel valium, které zapůsobilo vskutku zázračným způsobem. Náhle jsem byl příjemně uvolněný a z cesty jsem si dělal šoufky. Máňa byla ráda, že ji neunavuji chmurnými předzvěstmi. Moje dobrá nálada se přitvrdila, když jsem na pilulku vypil dvojitou whisky. Nejdříve jsem se začal připitoměle všemu pohihňávat a náhle, jako mávnutím kouzelného proutku jsem usnul jako špalek.
Z hlubokého spánku mě krátce před přistáním v hlavním městě jižního ostrova Christchurch probudil bolehlav a žádost krásné letušky neklamných maorských rysů o vyplnění úředního formuláře. Přiospalý a se ztrápeným výrazem ve tváři jsem bez pořádného přečtení formulář vyplnil, letoun se dotkl přistávací plochy, já si oddechl, že jsme let ve zdraví přežili a poprvé jsem se začal opravdu na dovolenou těšit. Zejména, když jsem si na letišti levně koupil litrovou láhev mé oblíbené Glenfiddich whisky, která zaručovala příjemné trávení večerů.
Pasová kontrola dopadla bez problémů. Usměvavý mladý úředník nás přivítal v češtině, ve které nám rovněž popřál příjemný pobyt a my se nestačili divit, jak je svět malý.
Od něho jsme se pak pomalu v zástupu turistů šinuli k celníkům. Nešlo si nevšimnout velikého poutače varujícího před pašováním drog a nelegálního přívozu potravin a vůbec všeho, co v přírodě roste.
"Mámo, doufám, že nevezeš moje oblíbený buřty a tláču, protože by byl průser," zažertoval jsem, podal jsem vyplněný formulář zakaboněnému celníkovi a čekal na kufr, který musel nejdříve projet rentgenovým zařízením. Mezitím mě očuchával pejsek beagle s dečkou s nápisem "Customs," já s Máňou opět zažertoval, že se vsadím, že mi ta bestie počůrá nohu, ale tím legrácky skončily.
Na rentgenu začaly svítit červené žárovčičky zrovinka v tu chvíli, když jím projížděl můj kufr a v příští vteřině se už na mě sápal zasmušilý úředník, vytáhl mě z fronty, já si řekl "Hergot co ten chlap po mně chce, vždyť přece nevezu žádnej kontraband," chlápek, celý vztekem rudý v tváři mi zašermoval mým vyplněným celním prohlášením před obličejem a vyštěkl: "Je TOTO váš podpis?"
"Samozřejmě," odvětil jsem klidně, maje dobré svědomí, že nevezu nic zakázaného. Chlápek se na mě úkosem podíval a přikázal mi otevřít zavazadlo. Celník se potom na můj kufr vrhnul s profesionálním zápalem. Náhle našel co hledal! Otevřel krabici od bot, ze které vytáhl moje pohorky, obrátil je podrážkami vzhůru a vítězoslavně mi je strčil před zraky shromážděných turistů přímo pod nos.
Z podrážky vyčuhovala dvě stébla suché trávy. Poté mi začal silně zvýšeným hlasem spílat do nepoctivců, protože jsem na formuláři nepřiznal, že na Nový Zéland vezu pohorky.
Pak s botami někam na drahnou chvíli odběhl.
Jak tak čekáme až se celník objeví znovu na scéně, letištní halou se začala linout nádherná vůně whisky.
"Cejtíš, Máňo?"

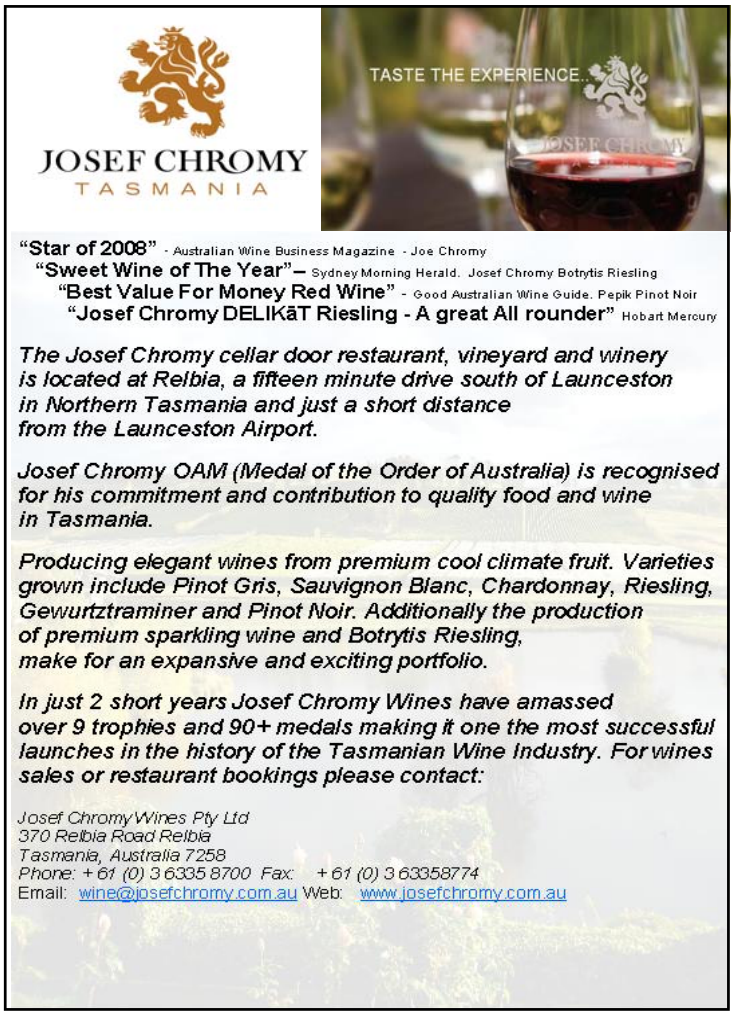

ČESKÝ DIALOG
objednávejte na adrese strizovska@seznam.cz
v Austrálii k objednání také na adrese Jana Růžička
82 Cardwel Str., Arakoon, NSW 2431
e-mail: Ruzickajana@yahoo.com.au

Nový Zéland *(kol)*

"Abych necejtila," provinile odpověděla žena a ukázala na plastikovou tašku, ve které nesla můj oblíbený nápoj. Ta se pozvolna skrz rozbité dno začala whiskou naplňovat.
"Jezišmarjá, Máňo, holka, co nás tady ještě dneska nepotká, dyť ty jsi tou taškou musela do něčeho cáknout a rozbila si láhev," řekl jsem a nad rozlitým alkoholem se mi do očí vedraly slzy lítosti.
"Nezlob se, Ivánku, koupím ti novou," odpověděla polohlasně Máňa a také měla na krajíčku. V tu chvíli se vrátil celník s nádherně umytými botami. Nadechl se, aby mi přede všemi dal další přednášku o mé nepoctivosti, ale když viděl moje oči zalité slzami, změkl a prohlásil, že mi sice kliďánko mohl na místě napařit pokutu, ale protože na vlastní oči vidí, že přestupku upřímně lituji, dává mi pouze výstrahu.
Vřele jsem mu poděkoval a cítě se jako zločinec, přistoupil jsem k Máně, která bezradná stála opodál.
"Nikam nekoukej, dělej jako by nic a tu tašku postav támhle do rohu a nech ji tam," přikázal jsem Máně, která tak bez řečí učinila. Sbalili jsme všechna naše fidlátka a prchali jsme z letiště co nám nohy stačily.
"A teď sleduj jakej bude šrumec," rozrušen jsem oznámil Máně a vysvětlil jí, co se stává, když náhodou v letištních prostorách najdou osamělý balíček: evakuované letiště, pohotovost, zásah policejního elitního SWAT týmu, armáda, dálkově ovládaný tančík, který podezřelý balíček střelou zneškodní a my nadosmrti ve vězení…
Naštestí k ničemu takovému nedošlo. S největší pravděpodobností se čmuchálek pejsek beagle zežral jako prase, když na balíček přišel a pustil se do jeho obsahu. Asi ho chudáka za trest propustili z celnických služeb…
Dovolená tedy nezačala na nejlepší notu. Ale stejně se nakonec vydařila. Počasí přálo, jedním dechem jsme obdivovali majestátné, čerstvě zasněžené štíty hor, neuvěřitelně modrou vodu v nesčetných jezerech, úžasnou čistotu kolem, srdečné lidi, výborné jídlo a já si pochvaloval vynikající místní pivo, takže mi ani rozlitá whisky nechyběla. Jen to řízení neohrabaného motorhomu strmými, úzkými silničkami po kluzké vozovce horskými průsmyky, kde by i sebemenší chybička či nepozornost pravděpodobně skončila tragicky, mi dovolenou, na kterou stále vzpomínáme, trochu zhatilo.
Na Nový Zéland se chystáme znovu. Avšak příště si zapůjčím kolo tandem a pomaloučku, podle svého tempa, budeme tuto čarokrásnou zemi více poznávat. A když mi náhodou žena Máňa rozčílí, že nebude chtít šlapat, najdu si jednu ze 45 miliónů místních krásných oveček a budu trávit dovolenou s ní!! Nebyl bych sám. O novozélandských farmářích kolují totiž různé historky…

MUDr Alžběta Gazdíková a MUDr Přemysl Kunz

si dovolují oznámit, že ordinují v ***Medical and Dental Centre***
490-524 Springvale Rd.
Forest Hill 3131

Ph. 88041900

No appointments necessary, Medicare bulk billing

Ordinace je otevřena 7 dnů v týdnu
Po-Pá 7.00-22.00 So-Ne 8.00-22.00

Ilustrované čtení pro vaše potěšení
POZITIVNÍ NOVINY
www.pozitivni-noviny.cz
www.pozitivni-noviny.cz
ČERVENEC 2009
13

HLOUPÝ NÁROD?

Zamyšlení Dalibora Smetany

Již delší dobu obíhá na internetu posměšné video o „hlouposti Amiků“ http://www.youtube.com/watch?v=fJuNgBkloFE&feature=related, na http://www.youtube.com/watch?v=GEXiil4y4JA dokonce s českými titulky. Podobně a celkem bez rozdílu o Britech či o Němcích. Je to vždy sestřih těch nejhloupějších odpovědí na jednoduché a všeobecné otázky. Odpovědi dalo by se říci úplných „pablbů“- nevzdělanců a ignorantů. I tak je neuvěřitelné, že mohou být lidé tak hloupí. Myslím si však, že hloupost a blbost, nevzdělanost a naprostá omezenost je odpovědí „Západu“ na vymývání mozků, tzv. „brainwashing“ komunistických zřízení a jiných totalitních režimů. Tedy – my vám nebudeme kázat a vnucovat naši ideologii, nepravdy a bludy a nutit vás učit se co my chceme – ještě byste se nedej bože naučili se učit! My vás necháme naprosto hloupými, pro jistotu vám ještě vymeteme mozky všelijakými reklamami, sportem, zpěváky, videohrami, PC2, Xbox360, iPod, atd. Na tom se ještě vydělá - magnáti, kteří tahají za provázky a stejně nás všechny řídí, se nakapsují a vy, vy zkrátka zůstanete stádo snadno manipulovatelných blbců.

Představme si přehnaný příklad. Kdyby se farmářovy krávy vzdělávaly, mnohé by mohlo napadnout, že se na milé dojení vykašlou. Ale protože jsou hloupé a nemyslí, tak jdou ráno a večer poslušně do dojírny nechat se podojit. Vláda chce mít takové občany. Proč je draze vzdělávat jako v socialistických státech a pak se děsit, že vznikne opozice! Pak aby na ně ještě navíc dozírala policie. Ne, ne! Necháme je úplně „blbý“ a bude klid. Zaplácnem‘ jim hubu a mysl fotbalem, zbožím, zpěvačkami, vymyšlenými fámami. A to vše jim ani nebudeme nutit! My jim to prodáme! Proto je třeba, aby se „blbý“ měli relativně dobře. Když se začneš mít špatně, začneš chtě nechtě přemýšlet, začneš se sám vzdělávat, číst a podobně. Ale když máš na PC2, Xbox, DVD player, plazmu TV, na sobotní baseball, je ti „blbýmu“ zlatě, dokonce si myslíš, že nejsi blbej! A hlavně si myslíš, jak se ta tvoje vláda o tebe zlatě stará! Jsi spokojená dojnice! Dobře živena, slušně ustájena, dáváš hodně mléka, děláš přesčasy, kupuješ ptákoviny, platíš taxy,... Jsi ideální občan – všemu věříš. Sem tam ti udělají volby. Něco jako kdyby krávy jednou za čas řekly – chceme být dojeny jiným dojičem. Farmář jim dá vybrat. Dva dojiči na výběr! Kravky slavně zvolí jiného dojiče. Ten jim od základu změní život! Začíná dojit na jiné straně dojírny. Mění jim pastviny trochu jinak, jádro krmí první, siláž až potom – nebo míchaně! Krávy se rozdojí a nadchnou. To si zvolily správně! Za čtyři roky je to omrzí – a zvolí zas toho původního dojiče. Vlastně se vůbec NIC nezmění. Ale ony jsou hrdé, jsou tvůrci svého osudu. Jako my – svobodní občané! Ach jací jsme naivkové a dojnice!

A na to přesně jsou zde média. A těch pár lidí, co jim to nežere? Skutečně malé procento, neškodní kecalové. Víceméně podivíni, které nikdo nebere moc vážně. Proto si Západ může dovolit opozici. Protože občan, co se ve svém voze doveze do svého pohodlného domku s plnou ledničkou a plazma televizí, se na nějaké agitátory může vykašlat. Relativní prosperita lidí je nejlepší obranou proti myšlení. A ten hlupák, který neumí na v úvodu zmiňovaných snímcích odpovědět správně ani na jedinou jednoduchou otázku, je sám se sebou spokojen, dokonce si myslí, že je chytrej! Inu, tak to dnes na světě chodí...

Dne 12. května 2009 bylo vyhlášeno ve Sbírce zákonů nařízení vlády č. 122/2009 Sb., o odškodnění studentů vysokých škol, kterým bylo v období komunistického režimu z politických důvodů znemožněno dokončit studium na vysoké škole, a které nabývá **účinnosti dnem 1. srpna 2009.**
Dle tohoto nařízení vlády má nárok na přiznání a vyplacení jednorázové peněžní náhrady ve výši 100 000 Kč osoba, která:
1) je **rehabilitovaným studentem**, tj. rozhodnutí o jejím vyloučení bylo zrušeno zákonem o mimosoudních rehabilitacích a toto zrušení je potvrzeno rehabilitačním dekretem příslušné VŠ, kterým bylo rozhodnutí o vyloučení ze studia prohlášeno za neplatné,
2) je **státním občanem České republiky,**
3) byla **studentem vysoké školy**, která měla sídlo na území, které je součástí území České republiky, a tato osoba
a) byla vyloučena z řádného studia z politických důvodů v období od **25. 2. 1948 do 31. 12. 1956,** a
b) podala žádost o odškodnění nejpozději **do 31. prosince 2011**
Žádost se podává Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1.
Více informací naleznete na stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

ROČEK
WWW.ROCEK.COM.AU ■ INFO@ROCEK.EU
Přijeďte načerpat síly do tradičních českých lázní!

ODTUD A ODJINUD

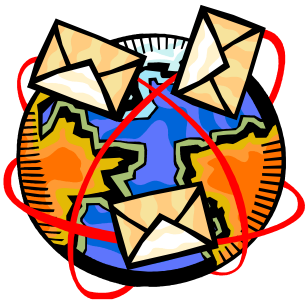

♠ Na Floridě zemřel na samém konci května 76letý český zpěvák Waldemar Matuška na zápal plic. Naše srdce získal na konci šedesátých let, když v Praze vyběhl na jeviště a zahalekal ´To všechno odnés čas´. Neměl školený hlas, byl protikladem Karla Gotta. Mnohé Matuškovy písně zlidověly a jsou slyšet v hospodách a u táboráků - Klokočí, Tereza, Ach ta láska nebeská, Námořnický bál a mnoho jiných. Provázely nás do exilu. Matuška se ze zájezdu do Ameriky v roce 1986 nevrátil, reakce komunistického režimu byla hysterická, jeho písně byly na indexu, gramofonová deska „Jsem svým pánem“ šla do stoupy. Pohřben byl 18. června v Praze, ať mu tam nahoře rostou žluté růže z Texasu.

♠ Až uvidíte za oknem knihkupectví *Nicolas Rothwell – The Red Highway,* nemyslete si, že jde o cestu do Moskvy či Pekingu, je to kniha v Austrálii žijícího Američana o západo a severoaustralských silnicích. A jeho maminka je Češka. Dočtete se o tom, co spisovateli řekl lovec klokanů: my jsme tady všichni tak trochu filosofové, díváme se na krajinu a cítíme, co je za ní. A tuto niť sleduje i Rothwell.

♠ Koncem dubna neznámý vandal utrhl ruku Hvězdáře na Staroměstském orloji. Ruka se dosud nenašla. Byla již nahrazena plastikovou, kterou podle fotodokumentace zhotovil restaurátor. Orloj postavil začátkem 15. století Mikuláš z Kadaně, později jej zdokonalil mistr Hanuš z Růže. Podle pověsti pražští radní dali Hanuše oslepit, aby nemohl vyrobit jiný. Orloj přestal pracovat v r. 1865 a hrozilo, že bude odstraněn. Mechanismus ale dokázal opravit pražský hodinář.

♠ Červnové číslo dvojměsíčníku *Australian Geographic* informuje, že v Československu narozený Jozef Truban získal ocenění ´Adventurer of the year 2008´, na kole a pěšky zdolal 3100 kilometrů na túře evropskými Karpaty.

♠ Poúnorový uprchlík, dnes 82letý Mirko Janeček byl od roku 1961 zaměstnán kanadským ministerstvem pro přistěhovalectví. V roce 1966 začal publikovat tiskové zprávy a změnil je v časopis nazvaný *Kanadské listy*, tento rok skončil jejich vydávání. Byly cenné zprávami o čsl. zahraničních vojácích, zejména letcích. Časopis vydával plných 42 roků! Před 55 lety byl v provincii Quebec zřízen jezuitou P. Daníčkem (1919-2001) skautský tábor pro čsl. emigrantskou mládež. Původně šlo o stanový tábor, dnes tam stojí jídelna s kuchyní a ubytování pro kuchařky. Pořizuje se zavedení vody a elektrického proudu péčí charitativního sdružení Czechoslovak Welfare Association.

♠ Raketoplán, jehož posádka minulý měsíc opravila ve vesmíru Hubbleův teleskop, vezl sebou i Nerudovy *Písně kosmické* v českém originále, vydání ze začátku minulého století. České knihy se v Melbourne obstarávají obtížně, jejich výběr v mezinárodním knihkupectví je více než podivný. V kosmu na tom tedy nejsou nejhůře, nejlépe ale v Kanadě, podívejte se na www.czech-books.com a zjistíte, proč se zmiňuji. Našel jsem tam nabídku současné literatury a slušný výběr DVD a CD. Dokonce i nedávnou nahrávku *Tří fragmetů* Bohuslava Martinů z opery *Julietta*. Hraje Česká filharmonie, řídí Charles Mackerras, zpívá Magdalena Kožená a australský tenorista Steve Davisli. Disk vychází k 50. výročí úmrtí skladatele. V Melbourne jsme ale nedávno slyšeli hudební pochoutku. Do podzimního festivalu komorní hudby byla zařazena dlouho ztracená a nedávno objevená mše k uctění sv. Františka Xaverského od Jana Dismase Zelenky (Lounovice 1679 – Drážďany 1745).

♠ Čeští řidiči jedoucí na bratrskou návštěvu k zahraničním sousedům mohou mít problém se slovenskou policií. Její příslušníci většinou neví, že pouze na Slovensku registrovaná vozidla musí mít v lékárničce kartu první pomoci, tu pak neoprávněně žádají po českých řidičích a vesele vybírají tučné pokuty. Slováci rozšiřují jadernou elektrárnu v Jaslovských Bohunicich, nový blok za 100 miliard korun tam postaví český energetický závod ČEZ a slovenská společnost JAVYS. Proč se tedy nedokončí Temelín a nerozšíří Dukovany v České republice?

♠ Na webové stránce BBC jsem se dozvěděl, že komunistická ČSSR plánovala v roce 1975 vybudovat 410 km dlouhý podzemní tunel pro expresní vlaky z Českých Budějovic do jadranského přístavu Koper ve Slovinsku. Možná, že se dnešní překlenovací vláda k projektu vrátí, ministerský předseda a ministr pro evropské záležitosti byli komunisti, ministr zahraničních věcí byl členem KSČ od středoškolských let a studoval v Moskvě.

♠ Česká televize připravuje dokumentární sérii desíti 50 minutových filmů *Proces H.* Jde o dokumentaci ukazující přípravu, průběh a účastníky komunisty inscenovaného soudního jednání ve dnech 31.5 – 8.6.1950 s tzv. záškodnickým spiknutím proti republice se skupinou Milady Horákové. Tento justiční zločin vyústil popravou oběšením Horákové. Ústav pro studium totalitních režimů vydal v češtině a angličtině publikaci *Praha objektivem tajné policie.* Agenti Státní bezpečnosti sledovali nejen známé disidenty, významné osoby a církevní hodnostáře, ale také osoby, které jsou z dnešního pohledu neznámé a vlastně se neví, proč se tajná policie o ně zajímala. Fotografie byly pořízeny v období 1970 – 1980.

♠ Sochaři z několika zemí se sešli v Rejvízu u Zlatých hor na Jesenicku a před zraky kolemjdoucích vyhotovili pod širým nebem díla z kmenů stromů, sochy byly na místě prodejné.

♠ Česká republika a Chile zvyšují spolupráci při výzkumu Antarktidy. Česká vědecká polární stanice Johanna Gregora Mendela byla otevřena v roce 2007 na Ostrově Jamese Rosse nákladem 60 milionů Kč. Slouží ke studiu klimatických změn.
♠ Celovečerní film *Nedodržený slib* režiséra Jiřího Chlumského vyrobený v česko-slovensko-americké koprodukci získal na festivalu v Los Angeles v konkurenci 30ti filmů první cenu a silný aplaus diváků. Snímek byl natočen podle knihy Martina Petráška, který žije v USA od roku 1959. Je to vzpomínka na dětství rámované antisemitismem k Ose připojeného Slovenského státu v letech 1938-45. V Paříži proběhla u příležitosti výročí pádu komunismu přehlídka české filmové produkce z posledních dvaceti let. Byla zahájena dramatem *Želary*, následoval *Kolja, Štěstí* aj.
♠ Na Vltavě brázdí vody 23 metrů dlouhá benátská gondola nazvaná ´Quatuordesona´ i se 14ti italskými veslaři. Stará se o ně sdružení Benátčanů v Praze. Ještě s šesti menšími gondolami je tato flotila součástí výstavy „Sláva barokní Prahy“ pod patronátem magistrátu a ve spolupráci s Muzeem u Karlova mostu a Rytířským řádem křížovníků s rudou hvězdou. Oslavy se konají u příležitosti 280. výročí svatořečení Jana Nepomuckého, patrona mostů, plavců, rybářů a všech řemesel, která mají do činění s říční vodou. Přesto Praha není na tom nejlépe v červnu uveřejněném žebříčku měst s nejpříznivějšími obyvatelskými podmínkami, umístila se v polovině, šedesátá. Melbourne třetí za Vancouverem a Vídní.
♠ Prezidentu V. Klausovi bylo uděleno nejvyšší rakouské vyznamenání (Řád za zásluhy) za osobní přínos k dobrým vztahům mezi oběma státy. Pravicové strany Rakouska a sudetorakouské sdružení proti udělení protestovaly s oddůvodněním, že odsun německy mluvících občanů z ČSR po květnu 1945 nebyl dosud pro ně příznivě vyřešen. Václav Klaus dále převzal v květnu ve Freiburgu mezinárodní cenu nesoucí jméno filosofa F. A. Hayeka, jednoho z nejpřednějších myslitelů 20. století. Nezapomnělo se ani na Václava Havla, v den oslav 20. výročí voleb, ve kterých zvítězilo opoziční hnutí Solidarita, převzal v Polsku cenu Jana Nowaka-Jezioranského za příspěvek v boji za svobodu a za obranu lidských práv a demokracie.
♠ Kompletní dílo Karla Čapka je volně ke stažení na internetu. Městská knihovna v Praze tak zpřístupňuje autorovu beletrii, knížky pro děti (Dášenka), dramata, cestopisy i překlady. Připravuje se tak zpřístupnit i tvorbu K. H. Máchy, B. Němcové, B. Hrabala a jiných spisovatelů a básníků.
Ve vozech londýnské podzemní dráhy je vyvěšeno v dobrém překladu do angličtiny osm prvních řádků básně Jaroslava Seiferta “A sbohem“ ze sbírky *Morový sloup*, napsal ji po okupaci v roce 1968, byla na indexu, kolovala v rukopisech a poprve vyšla v Kolíně nad Rýnem v roce 1977.
♠ Anna Rosenbaumová ze Sydney se až v důchodu mohla věnovat studiu historie. Nyní dokončuje doktorskou práci o emigraci československých Židů do Austrálie v období Mnichova a 2. světové války.
♠ Žádostí českých Romů o azyl v Kanadě přibývá. Mezi jinými o to požádala pro sebe a šestičlennou rodinu Anna Poláková, vedoucí redaktorka romského vysílání stanice Český rozhlas Praha. Uvedla, že její rozhodnutí nesouvisí s jejím zaměstnáním, ale s neustálými útoky na její rodinu a radikalizací společnosti. V tomto roce odjelo natrvalo do Kanady 1077 českých občanů kvůli údajné diskriminaci.
♠ SBS zařadilo v květnu do televizího programu český film „Horem pádem“, promítal se v jednom melbournském kině již před několika lety, někomu se líbil, někdo byl pro přemíru obscénností zhnusen. V červnu jsme na SBS viděli dánskou produkcí v roce 2006 připravený film nazvaný „Prag“. Odehrává se v Praze s krásnými záběry našeho hlavního města, herci mluví dánsky, anglicky a česky.

IP

checkusouttravel
Czech Republic Specialist

Specializujeme se na -

Letenky z Austrálie do Prahy/Vídně
Ubytování, Túry, Výlety,
Lázně, Atrakce, Transport v Praze a z Prahy/Vídně

Letenky z Evropy do Austrálie
Ubytování, Túry, Výlety,
Atrakce, Transport v Austrálii a Tichomoří

Cestovní pojištění
Super servis

Více informací -

www.checkusouttravel.com.au
(cestování z Austrálie)
www.checkusouttravel.cz
(cestování z ČR)

E-mail: info@checkusouttravel.com.au

Tel: 1300 794 543

ŽIVOT JE JEN NÁHODA

- jak prokazuje svými životními vzpomínkami autor Ante Schott

Na cestě taxíkem do Alcronu se Jiří Pravda se svým pařížským hostem zastavili v jeho oblíbeném nočním lokálu „U staré paní“ na malé „osvěžení“. Hodili prý do sebe pár skleniček – čeho jiného než „Francouzáku“. Snad aby hostovi ukázal, že Praha má bohatý noční život. Ač ještě daleko před půlnocí, bar byl nabit sletovými návštěvníky. I bez znalosti francouzštiny bylo prý pro Jirku snadné domluvit se s vzácným hostem pomocí trošky polštiny zachované z jeho mládí a jidiš, židovsky zkomolené němčiny. A zatímco Hana byla Pekerovou průvodkyní Prahy během dne, Jirka ochotně ba nadšeně převzal roli průvodce Prahou noční. Mně, nepochybně rádi, oba přenechali starost, co počít s tím maltsko-britským pasem bez návštěvního československého víza a samozřejmě i razítek odletu z Francie a příletu do Prahy. Ale zato s fotem černovlasého Malťana, i když téměř Pravdova věku. I přes svůj náznak Pravdům, že se pokusím objevit nějakého uplatitelného razítkáře, téměř hysterická reakce manželky Lolinky, když jsem jí o tom řekl, mnou přímo otřásla.

„Proboha nemíchej se do ničeho takového, zvláště teď, když už jen čekáme na pas do Izraele! Snadno tě můžou chytit a zavřít a co já si pak počnu se dvěma malými dětmi?!“

Věděl jsem, že měla naprostou pravdu, ale po pár dnech nečinnosti a neustálého naléhání tak po té Paříži toužící Hany, jsem přece jen neoddolal myšlence průzkumu vyhlídek na objevení cesty, jak se z té prekérní situace dostat. Mé pokusy přemluvit Hanu, aby opustila od tak riskantního úniku do Francie naprosto selhaly. Na mou otázku: “Jak se tam vy, oba herci, chcete živit?“ odpověděla rovněž otázkou: „Jak dlouho myslíš, že se tu komunisté udrží u moci? Rok, dva? Za pomoci tátova švýcarského konta to krásně přežijeme v Paříži.“

Jiří Pravda mlčel, vše přenechal mně. Jen mně nepřestával zdůrazňovat, že peníze nehrajou roli, objevím-li někoho, kdo dodá do toho maltského pasu těch pár chybějících razítek a Jirkovu fotku, aby hraniční pasové kontrole mohl úspěšně zahrát poslední roli – Malťana.

A ač mi mozek stále říkal „Neblbni, nic si s tím nezačínej“, asi jsem nepopíratelně zblbl, když jsme se rozhodl navštívit několik malých výrobců razítek, kterým jsem za okupace jako zaměstnavatel svazu přiděloval nějaký „úzkoprofilový“ materiál. Zatímco první dva nebyli nadšeni pro změnu režimu, třetí byl pravým opakem. A když jsem si mu postěžoval, že jsem byl ze svazu vyhozen jako antikomunista, svěřil se mi, jak těžce to odnesla i jeho rodina. Jeho syn a jediný zaměstnanec se brzy po únoru pokusil přejít hranice, ale chytili ho, nedávno byl prý odsouzen na 12 let vězení. Zatímco jsem mu vyjadřoval svou upřímnou účast a politování, vtírala se mi myšlenka, že je to ten pravý člověk, kterému bych se mohl svěřit s problémy chybějících razítek. Při kafi vzadu v jeho dílně jsem mu vylil pravdu o Pravdových a on nadšeně slíbil pomoc, bude-li to proveditelné. A po jeho celoživotní razítkářské zkušenosti bylo, jak se také ukázalo, když jsem mu den nato přinesl oba pasy a Jirkovu portrétovou fotku.

„To bude má první pomsta komunistickému režimu za zničení života mého syna“, prohodil trpce. „Bude to dost obtížné, hlavně ta záměna fotek s hlubokotiskovým razítkem, ale jsem si jist, že to zvládnu. Za týden si pro to můžete přijít.“

Ten předlouhý týden jsem já i Pravdovi žili v nedočkavém napětí, ale osiřelý razítkář nás nezklamal, dodržel slovo. Na několika stránkách maltského pasu byly dokonalé duplikáty všech chybějících razítek okopírovaných z Pekerova francouzského pasu. A foto blonďatého Pravdy nahradilo černovlasého Malťana. Pogratuloval jsem ba málem objal mstou inspirovaného tvůrce dokonalých kopií razítek, ale jakýsi vnitřní hlas mě obezřetně varoval, abych ho proboha krutě neurazil nabídkou tlusté obálky s mnoha tisícovkami, kterou mi přes mé protesty vnutili Pravdovi. Opravdu těžko řešitelný problém, jak vyjádřit vděk za jeho spontánně nabídnutou pomoc se mi přece jen podařilo úspěšně vyřešit, když jsem týž večer přivezl taxíkem bedničku s tuctem lahví výtečného importovaného francouzského klaretu. Přijmout výraz naší vděčnosti touhle formou přece jen neodmítl. Že jsme jednu lahev zkonzumovali týž večer, nemusím snad dodávat.

Hana byla mou úspěšnou pomocí nadšena, ale o Jirkově „nadšení“ jsem měl pochyby. Nebylo jen předstírané, hrané? To, že jsem nakonec přece jen podlehl přemlouvání Hany a skoro neuvěřitelně objevil pomstychtivého mistrného razítkáře jsem musel přiznat i Lolince, která se mně a i Pravdům netajila svým hlubokým zklamáním a obavami, zda to vše bez úhony projde. Její obava či předtucha byla, bohužel, oprávněná, jak se později ukázalo.

Zatím se Jirka důkladně připravoval pro roli Malťana s britským pasem. I když znal jen pár anglických výrazů, chtěl aspoň svým zevnějškem dělat dojem Maltoangličana. Tomu, podle jeho představy, pomůže narychlo ušitý sportovní kostkovaný oblek, nezbytná lulka a z Anglie dovezený kufr a klobouk. Hana zatím párala ze své i Jirkovy garderóby proužky prozrazující český původ.

Den odjezdu mezinárodním expresem Istanbul - Praha – Paříž se blížil. A s ním i konec Sokolského sletu, když mě Monsieur Peker požádal o pomoc při výměně tří stodolarových bankovek za koruny. Podle instrukcí na ruzyňském letišti tu výměnu musel udělat v Národní bance, na jejímž formuláři, který mi ukázal, bylo zaneseno kolik valut v hotovosti si do ČSR přivezl. I když pobyt v hotelu byl předem zaplacen Milanem z Paříže a jeho veškerá místní vydání hradili Pravdovi, nějaká minimální oficiální výměna valut byla nutná, protože jinak by návštěvník vzbudil oprávněné podezření, že měnil valuty

na černém trhu s mnohem lepším kurzem. Finanční kontroloři odbírali formuláře při odjezdu z ČSR. To byl nečekaný velký zádrhel, protože ten doklad s hlavičkou „Národní banka“ bude vyžadován od maltského Jirky. Byla to nečekaná rána pro nás všechny. Kde a jak pravý čistý formulář narychlo sehnat?

Že jakýkoliv pokus o padělání toho formuláře by byl naprosto zbytečný, ukázalo jeho podržení proti světlu. Vodotisk „Národní banka“ zhatil veškeré naděje. Co zbývalo? Snad jen vloupat se v noci do Národní banky a jeden ten čistý formulář ukrást?! A to se mi zrovna moc nechtělo.

NEZNÁMÝ BÁSNÍK KAREL MARYSKO

Alena Wostrá

Karel Marysko je téměř neznámý a nevydávaný český básník. Víc než svou původní tvorbou proslul celoživotním přátelstvím s mnohem slavnějším Bohumilem Hrabalem. Bohumil Hrabal ho také zvěčnil v několika románech a povídkách a netajil se inspirací, kterou mu i jiným Karel Marysko ve vrcholné míře poskytoval.

Karel Marysko se narodil v hudebnické rodině v Třebechovicích pod Orebem 29. 3. 1915 a celý život byl zaměstnán jako cellista v orchestru Národního divadla. Dětství a mládí strávil v Nymburku, kde se seznámil s o rok starším Bohumilem Hrabalem a kde začal psát své první verše. Sám si tehdy vytkl životní cíl: být za každou cenu moderní. A protože tehdy, ve třicátých letech byl moderní francouzský surrealismus navazující na hnutí „dada“, stal se Karel Marysko přesvědčeným surrealistou a zůstal jím i když se později „modernost“ stala anachronismem. Hlavní dadaistickou zásadu – omračit měšťáka – uplatňoval s potěšením i tam, kde to nebylo vhodné. Stal se tak svéráznou figurkou nymburské a později pražské společnosti. Bylo nutno buď ho přijmout se všemi jeho zvláštnostmi nebo ho odmítnout. Střední cesta neexistovala.

Později se přestěhoval do Prahy, kam předtím dojížděl na konzervatoř a na mistrovskou školu a kde se seznámil se svou první ženou Květou, jemnou a hudebně i literárně nadanou dívkou. Ale v rodině své ženy šokoval slovy i skutky tak, že se svazek po několika letech rozpadl. Potom žil nějaký čas jako bohém, mimo jiné také u Bohumila Hravbala v jeho známé libeňské kovárně. Téměř v padesáti letech se oženil znovu a svou druhou ženu přivedl několikrát ke zhroucení, ale díky její velkorysosti tento vztah vydržel až do jeho nečekané smrti v listopadu 1988 v Praze.

Vedle své výdělečné hudební činnosti psal Karel Marysko se stejným ne-li větším zaujetím verše, povídky atd. Koncem roku své celoroční dílo vždy s mnoha kopiemi neúhledně přepsal na psacím stroji, připojil přání a bizarní koláž nebo obrázek a rozdával tyto velmi žádané novoročenky přátelům.

Po celý život zůstal lehkomyslným hravým dítětem. Liboval si například v rébusové hře se slovy a s pravopisem nebo v otřesně naturalistických, krajně hrubých výrazech, někdy i v kýčovitých obrazech a vědomě neohrabaných rýmech – jakoby se jeho básní dotkl štětec naivních malířů. Ale jeho tvorba má i jinou stránku: vzápětí přistupuje k problematice věčnosti a smrti, k otázce práva a etiky nebo citlivě zachycuje náladu prchavého okamžiku.

Je ironií osudu, že o jeho tvorbu se probouzí zájem teprve po jeho smrti. Naproti tomu ale není divu, že si redaktoři padesátých až osmdesátých let nevěděli rady s osobností tak nekonvenční a navíc netající se svým názorem na situaci politickou a sociální. Marysko byl nepřítelem jakékoliv lži a přetvářky, a tak marně nabízel své verše redakcím, kterým se zdály politicky riskantní a myšlenkově nesnadno přístupné.

Jedinou veřejně vydanou sbírkou jeho ranných básní je „Poetický zápisník“, publikovaný v Praze v roce 1970, ostatní básně a povídky vycházely pouze v samizdatových vydáních.

Ale dějí se zázraky - po revoluci 1989 vyšla veřejně útlá sbírka básní z pozůstalosti pod názvem „Proč vždy básník se chytá hvězd“, vydaná v Praze v roce 1990 nakladatelstvím Pražská imaginace. Jsou to básně věnované kdysi ve vlastnoručně vyrobené knížce jeho první ženě Květě, která byla mojí spolužačkou na reálném gymnáziu.

A co

Macešky blednou,
noc dněním chorá je,
nemohu spát.
Jen ještě jednou
pohlédnout do ráje,
pak umírat.

Mřížoví prasklých dnů
výheň mých představ
sváří,
že marně, to vím.
Až plášť noci rozepnu,
na klenbu padnu tváří,
vždyť jsem už vězněm
svým.

Marně

Tvá hudba, prameni,
jež hloubku na hloubku vrší,
zahoří v času plameni
a nocí v dny hvězdami prší.

Tvá touha, životě,
jež z tebe v sebe se vrací,
v okruží chvíle tě
nalézá a sama se ztrácí.

Poutníku závratností,
hledači vytržení,
svědku všech marností,
lupiči snění,

zaslechni v hudbě, jež
pramení,
poznání, ve kterém chví se,
čas přilne pak k plameni
a životem přiodí se.

KYANID O PÁTÉ
- hra Pavla Kohouta v Sydney

Stanislav Volek

Nedávno uvedlo Minitheatre v Bondi Pavilion Theatre Sydney hru Pavla Kohouta „CYANIDE AT FIVE“, což vzbudilo nepřátelskou odezvu u některých Čechů.

Nejsem fanda ani Pavla Kohouta ani Milana Kundery, ani jiných “prozřivších“ disidentů, jejichž výmluvy, jimiž se snaží ospravedlnit svou činnost za totality (nejčastější jsou „mladické nadšení“, „mladická nerozvážnost“, ale také „dělal jsem to kvůli svému kumštu“, „myslel jsem si, že budu moci stranu reformovat“ atd, atd) beru při nejmenším s rezervou. A protože jsem sám byl obětí udání a pomluv podobných mladistvých i postarších nadšenců (naštěstí jenom krátkodobě uspěšných), necítím žádné sympatie k duším, které předou u nohou mocných.

Odešel jsem do DEMOKRATICKÉ ZEMĚ, abych mohl svobodně myslet, abych mohl číst, poslouchat, malovat a navštěvovat divadelní představení jak se mi zlíbí, aniž bych se musel ZODPOVÍDAT KÁDROVÁKOVI nebo DOMOVNICI.

Zřejmě jsem se mýlil, zatímco jsem unikl RUDÝM KÁDROVÁKŮM, vletěl jsem do náruče KÁDROVÁKŮM ČERNÝM. Jiný režim, jiná barva, jiné nálepky lidem, kteří se odvažují samostatně myslet, ale princip zůstává stejný. Mohl bych toho vychrlit na celou knihu (a mám sto chutí), ale žabomyší debaty se mi protiví.

Kdybychom eliminovali všechny autory nebo dokonce všechny umělce, kteří mají na kontě nějaký ten oportunistický škraloup, vzniklo by v české (a nejen české) kultuře hodně ošklivých mezer. Musíme si konečně uvědomit, že jestliže ve středověku určovala kulturní náplň církev svatá, případně (katolická) šlechta, tak po roce 1948 to byla strana a vláda, která se netajila s tím, že „kdo nejde s námi, jde proti nám“.

Kdo očekával, že „KYANID O PÁTÉ“ bude ukázka jakési „levičácké“ nekrofilní pornografie, byl zklamán. Tato jednoaktovka je citlivé lidské drama, průměrnému divákovi naprosto srozumitelné, i když některé tiché nuance např. polský latentní antisemitismus, proč musí žít Irena v Kanadě atd. a jiné pravdivé detaily, přenesené z polského originálu, českému divákovi pravděpodobně uniknou.

Příběh je poměrně jednoduchý: Slavnou (polskou) spisovatelku Zofii (Eva Sitta) navštíví dcera její přítelkyně z dětství a oběti holocaustu Irena (Zuzi Fort), která ji obviní z ukradení a vydání deníku její matky Hannele pod svým jménem. Irena, jež sama vyvázla holým životem, plná hořkosti, pocitu nespravedlnosti, znechucena jednáním bohaté a rozmařilé autorky chce pomstu, chce vidět uzurpátorku trpět a žádá zadostiučení: Zofia buďto podepíše připravené prohlášení, že si přivlastnila cizí dílo anebo vypije nápoj s kyanidem, který nevítaná návštěva do šálku demonstrativně nasype. V případě odmítnutí udělá Irena vše, aby ji zničila. Zofia se chce vyhnout za každou cenu ďábelské volbě mezi sebevraždou fyzickou a sebevraždou profesionální, apeluje na Irenin soucit, ač schopna chůze, sehraje šarádu v kolečkové židli, snaží se ji přesvědčit racionální uvahou, že deník nějaké Hannele by nikdo nevydal, nabídne finanční odškodnění, sviji se na ohni hysterie; vše je marné, Irena je neuprosná. Vyčerpaná Zofia nakonec podepíše přiznání. Tím ale ztrácí svůj ‚raison *d'être’,* dále žít v hanbě nemá smysl, a tak vypije „kyanid“. S překvapením zjišťuje, že v nápoji žádný jed nebyl. Irena zatím prohlášení roztrhá a odchází.

V dramatu ovšem nejde o porušení autorského práva jako takového; rukopis vznikl za strašlivých okolností v předpokoji plynové komory a jeho využívání necitlivou rukou ignorantky je vlastně svatokrádež, znesvěcení.

Setkání dvou nesmiřitelných světů se odehrává na společenské, náboženské, ale především mravní úrovni. Je to střetnutí renomované autorky, patřící k nejvýznamnějším jménům země a chudé, neznámé ženy, která žádá spravedlnost, souboj rozmařilé a pokrytecké katoličky volných mravů a čisté, ortodoxní, nepodplatitelné, řekli bychom puritánské židovky. Zofia, zpočátku plná sebedůvěry a blahosklonného přezírání si myslí, že celou záležitost s Irenou vyřídí „levou zadní“. A vskutku - upjatá, toporná dívka se zdá v prvních okamžicích snadným materiálem v rukou zkušené, světem protřelé matrony. Miska vah se brzy však začne naklánět ve prospěch Ireny (tedy mravní spravedlnosti), která závěrečným aktem odpuštění prokáže svou absolutní převahu.

Obě představitelky se zhostily s profesionální virtuozitou svých také protichůdně nesnadných rolí: Zuzi musela překonat její jednoduchost a banální přímočarost; ale jinak jak praví Goethe ...“in der Beschraenkung kennt man den Meister“, v omezení se pozná mistr, učinila tuto roli nejen věrohodnou, ale zajímavou. Eva se naopak musela držet na uzdě, aby roli Zofie, již tak opilou nesčetnými atributy, střízlivě kontrolovala. Rafinovaná Zofia sama hraje komedii a co si opravdu myslí, zůstává dosti mlhavé, zatímco nekomplikovaná Irena nese své myšlenky rovnou na trh.

Obě herečky zasluhují mimo jiné také uznání za bezvadnou výslovnost; teprve dodatečně jsem si uvědomil, že angličtina je pro ně cizí řečí. Překlad z češtiny do angličtiny (Stanley Dalby a Eva Sitta) se mi zdál dobrý aniž by se přehnaně dvořil anglosasskému způsobu myšlení.

Rád bych vyjádřil obdiv Evě Sitta (Evě Sitteové) především za odvahu při uskutečnění uvedené hry. Neviděl jsem mnoho hereček ani doma ani v cizině s tak bohatou škálou repertoáru na kontě. Jestliže výše popsaná „panichida za Osvětim“ připadla někomu příliš levičácká, pak např. Goldflamova

„Uvaděčka“ jí rozhodně nebyla. Dokonce „La voix humaine“, totiž jeho autor, Jean Cocteau se může zdát někomu, ehm... inu... narůžovělý...

Svět nejen exilu se dělí na dva druhy lidí: na ty, kteří se pokoušejí něco dělat a na ty, kteří se jim to snaží ztrhat. Já dávám přednost lidem patřícím do prvé kategorie. Mám rád E.S. právě proto, že „dělá“ - a každá její role je novým dobrodružstvím, mám rád E.S., protože pomáhá druhým umělcům. Mám rád E.S., protože přináší trochu života do exilové márnice. Málokdo si dovede představit kolik času a úsilí si vyžádalo např. výše zmíněné představení, na němž se podílela také coby režisérka, spoluautorka překladu i jinak.

Eva Sitta

VALE, WALDO!

Je osmnáctého června a na Smetanově nábřeží jemně sněží pyl kvetoucích lip. Míjím dlouhý zástup neznámých lidí čekajících na veřejný vstup do prostor pražského Žofína. Přijeli ze všech koutů vlasti, aby se rozloučili se zpěvákem, jehož písně se staly součástí jejich životů. Se zpěvákem se přirozeně neznali osobně, nezúčastnili se smutečního obřadu, ze kterého jsem právě odcházela, přesto byl Waldemar jejich, podobně si jej přisvojili čeští emigranti po celém světě – Matuška zosobňoval češství v tom nejlepším slova smyslu.

Výstižně to řekl ve své smuteční řeči Václav Postránecký, prezident Herecké asociace:- "Tebe milovat bylo strašně jednoduchý. Krásný, chytrý, talentovaný. To je kombinace, které nelze odolat... Jaký div, že jsi některým lidem připadal špatně ovladatelný. Říkal jsi: 'Koho píseň zpívám, ten můj chleba jí'. Zakázali Tě v médiích. Tím víc jsi zářil spontánně u táboráků a vůbec.“

Také vyznání Heleny Vondráčkové a Karla Gotta byla silně emotivní. Vondráčková Waldu zbožňovala, byl nejen jejím uměleckým vzorem, ale také nejbližším přítelem. Zpěvačka vzpomínala, jak při ní Matuška stál, držel ji za ruku v okamžicích jejích profesionálních začátků a drží ji dodnes, aby zvládla i toto těžké rozloučení... "Lidé zbožňovali Tvůj nezaměnitelný hlas a Tvé písně, z nichž většina zlidověla. Lidé Tě milovali, protože jsi byl jedním z nich. Člověk, se kterým byla vždy radost se sejít a popovídat si. Pro mě jsi tím, kdo stál u mých pěveckých začátků a držel mě za ruku, abych neměla trému -", - lámal se Heleně hlas.

Nejinak tomu bylo u sedmdesátiletého čtyřiatřicetinásobného slavíka Karla Gotta: "Mnozí si mysleli, že jsme rivalové a konkurenti. My jsme si publikum rozdělili - na matuškovce a gottovce. A na to, na ten rytířský souboj, jsem velmi hrdý. Cítil jsem při tom vzájemnou úctu...“ Fenomenální zpěvák se odvážil jako jediný mluvit spatra, zdálo se, že ani nevnímá sedmset lidí v sále, mluvil jen k rakvi, jako by rozmlouval se svým přítelem, kterého obdivoval. Závěrem ve vzpomínce zanotoval, slova o „požehnaném společném mladém čase“ už však zněla v slzách.

PŘEDPLATNÉ ČASOPISU ČECHOAUSTRALAN - $40

Šeky nebo peněžní příkazy - Money orders na účet CECHOAUSTRALAN zasílejte na adresu redakce ČECHOAUSTRALAN P. O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142

Můžete platit i elektronicky bankovním převodem:-
Bankovní spojení: EisBlue Holdings Pty Ltd, CECHOAUSTRALAN ACCOUNT - Account #: 813753720
National Australia Bank - BSB: 083-004, 330 Collins Street, Melbourne 3000, Australia

Mne osobně dojal nejvíc syn Waldemar. Klidným hlasem vypočetl ten nejkrásnější odkaz, který Matuška zanechal jako otec – lásku k vlasti, k Praze, ke svobodě, k lidem a ke své ženě.

K.T.O. - Kamarádi táborových ohňů, Matuškova domovská kapela stála čestnou stráž. Jiří Suchý, který se zasloužil o nastartování Matuškovy pěvecké kariéry, zakončil část proslovů. Oceňovala jsem důstojnost celého obřadu. Vše plynulo přirozeně, s velkou úctou, civilně, bez patosu a hysterie, bez paparazzi fotografů a bulvárních novinářů, bez nerudných bodyguardů. Vím ovšem, že to bylo zásluhou organizátora trudného ceremoniálu, Martina Michala, manžela Heleny Vondráčkové a rodinného přítele Matuškových.

Můj obdiv a soustrast patřily Olze Blechové-Matuškové, ani si nechci představit, jaké to musí být ztratit svou životní lásku. Spolu s Kamarády táborových ohňů zazpívala téměř ‚a cappella', pouze s kytarou tři písně – „Aby nás Pán Bůh miloval", „Už se ten tálinskej rybník nahání" a „Sbohem lásko nech mne jít" – ta byla pochopitelně nejtěžší a slzám se v tu chvíli, myslím, neubránil nikdo. Řada kondolujících byla předlouhá – staří přátelé, kolegové z branže, významní činitelé, prezident i primátor,...

A pak všichni ti venku, kteří když se dočkali, obkládali Waldovo pódium žlutými růžemi – nikoli z Texasu, ale z českých zahrádek všech koutů Waldemarovy rodné země. "Matuška pro mě znamenal štěstí a mládí. Jeho písničky jsme měli velmi rádi. Byla to legenda," shrnula krásně a jednoduše jedna žena z tisíců účastníků veřejné piety.

Ubírám se pomalu od Žofína směrem k Novotného lávce, přede mnou Hradčanská panoráma, sladkobolná vůně lip – den je krásný, pohlednicový. S Waldou v něm odchází jedna éra této země, jedna nezapomenutelná část našich životů. (sem)

Redakce ČECHOAUSTRALAN - Barbara Semenov
P. O. Box 1008, Hawksburn 3142
email adresa - bsemenov@cechoaustralan.com

ČECHOAUSTRALAN © —NEZÁVISLÝ CELOAUSTRALSKÝ KRAJANSKÝ LIST

If undelivered return to:
P. O. Box 1008
Hawksburn 3142
AUSTRALIA

Print Post Approved
PP 381712/02414

ČESKÁ REPUBLIKA
POSTAGE
PAID
AUSTRALIA